

~~II 161~~
A. 1062. b

Elise Ann.

Kibuwitsa ôied.

III. jagu.

Tallinnas, 1901.

J. Ploompuu kirjastus.

a-1062 b

Kibuwitsa õied.

III. jagu.

Tuulefand

Elise Hun.

Tallinnas.

J. Ploompuu raamatukaupluse kuluga trükitud
1901.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 7-го Іюня 1901 г.

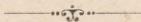
Типографія Августа Бушъ, Ревель.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

22436

I.

Elukewade helinad.

T e m a .

Ta palged kui koidu läige,
Ta juuksed õõ suwine,
Ta silmad kui särav päike,
Ta naeratus nõidline.

Ta süda süüta ja puhas,
Meel, mõtted kristalli-weed,
Hing ilus, kui lilleke luhas —
Tal käiguks kõrgemad teed.

Tad ihkan kui tähte waata
Mis õhtul lõõnd hiilgama —
Ei tähekest kätte wõi saada,
Ma tean, see wõimata.

Meile, lillekimbuga ühes.

Sul rõõmustagu filma
Need lilled lihtsamad,
Ja taunist suveilma
Su kambri nõidku nad.

* * *

Siin iga lillekene jutustagu
Kuis väga armas oled minule.
Mu hinge tundmus sinu vastu nagu
See diekene hõõgaw-punane.

See lillekene rooja karwa, mae
Sull rääfigu mu õrna igatsust.
Õis walge küsib, kas weel pöue jahe,
Ehk aimab süüta süda armastust?

Siin finilill, mu truudus, õnnealus,
Mu kindel, kõikumata mehemeel,
Õis tulekarwa õhkab: küll on walus
Kui kaduma lääb arm siin eluteel.

Leht roheline tõstab tase pääda
Ja räägib troostirikast lootusest —
Las' lillekimp su seltsiliseks jääda
Ja sõnu ütelda mu südamest.

Kas jõuad.

(Mimetel.)

Meid lahutab aeg, ilm ja elu
Meid lahutab möötmata maa —
Kuid hinged täis igatsust, valu,
Nad leinavad lõpmata.

Su väge, oh armastus, näita,
Sind imestab ilmamaa,
Kas jõuad neid wahesid täita
Ja õnnes meid ühenda?

Puhkepaik.

Mu wäſind p   d nüüd laſe
Su rinnal puhata.
Siin on tal armsam aſe --
Mind oled walind ſa.

Mul pole ema, iſa
Ei wenda,  de ka --
Mu hinge nutuſiſa
Kaob elus kuulmata.

Ei keegi ilmas k  ſind
Küll minu järele --
Laew ankruta ei p  ſind
Tuul ajas merele.

Nüüd mureſt wäſind olen
Ja wäſind w  itluſeſt,
Kui tuwi laenelt tulen --
Kus toetan warbakeſt!

Mu wäſind p   d nüüd laſe
Su rinnal puhata;
Siin on tal armsam aſe,
Hää mulle oled ſa.

Siinle.

Nu rinna ja liiguvad laulud
Küll sadanded sinule,
Kuid siiski, ei ühtegi ainust
Neist ilmu mu huuledele.

Kust leiaks küll laulule sõnu
Su sarnaseid, sõber, ma,
Kust võtan ma sõrblust, et võiksin
Su kullast meelt kuulutada.

Küll sügav on sinine taewas,
Õrn, lahke on lehepuu,
Kuid siiski su silmad ja süda
Neist tuhatkord kaunimad ju!

Küll kene on kalju, mis meres,
Küll tore on tammepuu,
Kuid siiski su heldus ja waljus
Neist tuhatkord kaunimad ju!

E h a - a j a l.

Kui päikse kuldne kiireke
Ju taewa sõrwalt kaob
Ja widewik nii waikseste
Kui udu alla waob:
Siis igatsus mu südamel
Toob meelde mälestust,
Kuis naabril eha-tundidel
Meil oli káia lust.

Üht neidu tundma sain ma jään
Kes unumataks jäänd,
Ei ilusamat ilma pääl
Ma enam náha saand:
Ta waade pehme, tõsine,
Säält hiilgas hingeloit,
See járas minu südame
Kui uue elu foit.

Ei olnud kaunim aeg küll piff —
Mind elu eemal tõi —

Ei õnn, mis üleilmalik,
Siin täide minna wõi! — —
Käes elu-eha, üfšine
Ma oksarada läind —
Kes ütleks jeda minule
Kuis tema täži täind!

Arm ja truudus.

(ümberpandub.)

Tus truudus üksi walwab
Ja pole armastust,
Säält kaugele on kadund
Kõik elu rõõm ja lust.

Ea sunnib kurwalt, waljult
Küll kohut täitma sind;
Sind hoiab raudses võrus
Et sul ei lõhkeks rind.

Kuid arm on truudusega
Kui tuli foldeta,
Kui templi teotaja
Kes rikkub pühama.

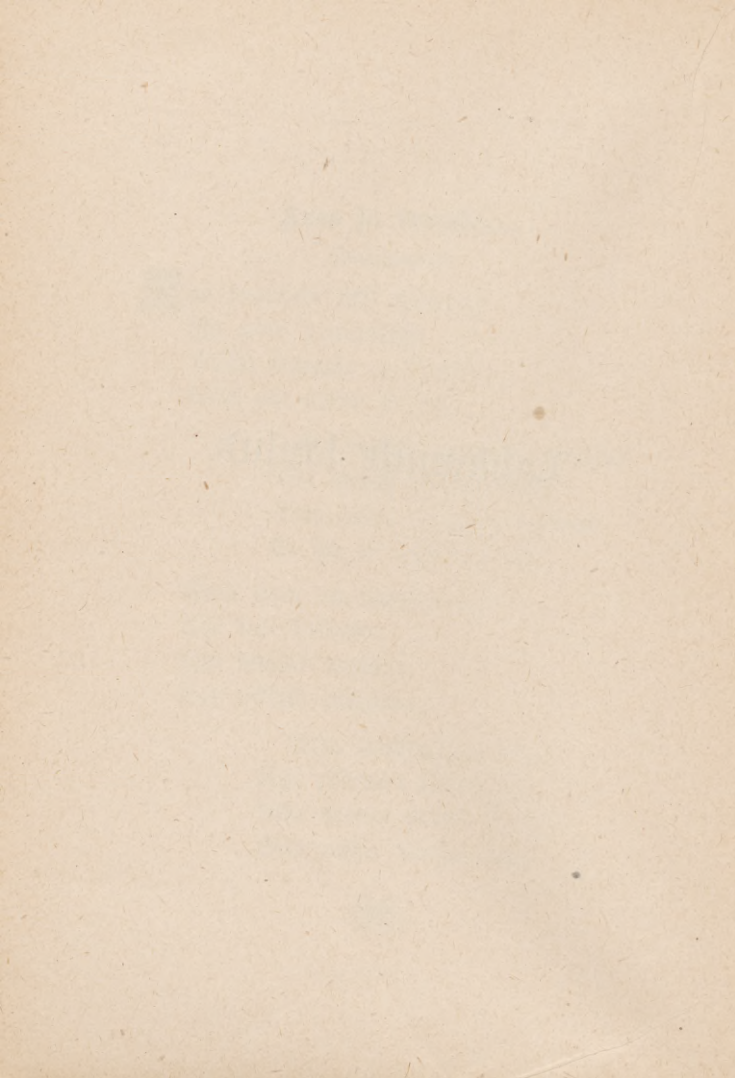
Arm truudusega ühes
Kui rõõmus linnulaul
Mis taewa poole tõuseb
Siis püha Looja auul.

II.

Tahkumise laulud.

1.

Jää jumalaga! lähed nüüd —
Wihm langeb, kuulda tormihüüd.
Mu filmist woolwad pisarad,
Oht, lein mu hinges ärkavad:
Nii üürisefeks õnne tõid —
Kuis ometi siit minna wõid!

Mis teen siin ilmas sinuta?
Kuis wõin sust lahus elada!
Õõ pilknepime minu ees —
Üks ainus hüüd mu hinge sees:
Mind ära jäta maha sa —!
Oh jää muu juurde! palun ma.

2.

(W. Herz.)

Mu arm, nüüd lähed ära,
 Mu laulud leinavad,
 Mu hinge rõõm ja wara
 Su teel find saadavad.
 Mul jääb, kui sinust lahus
 Kurb süda ütsinda.
 Mu arm, oh rända rahus,
 Hää ingel sinuga.

Ei pea sa teada saama —
 See kurwaks teeks find ka —
 Kuis raskelt kurwastama
 Ööd päewad jäänud ma.
 Sul mälestuseks olgu
 Mu endne rõõmus meel,
 Mu arm, sul kaasa tulgu
 Hää ingel hoidjaks teel!

3.

(Mõiste.)

„Jumalaga“, ei saa suutnud tunda
Selle walusõna mõjumist.
Õõisid kätt nii kergelt mulle anda
Õõisid lahkuda nii rahulist.

Jumalaga! tuhatkordset valu
Sünnitas see sõna minu sees,
Murdis minu südame ja elu,
Muutis hauaks elutee mu ees.

4.

Nüüd on kõik otsas, kõik on mööda,
Sind olen kaotand igawest!
Mu ees näen pilkset-pimet ööda
Mu süda lõhkeb waludest.

Oh ülihää ja olid mulle,
Sa ainu üksi mõistjid mind. —
Weel tuhat korda hüüan sulle:
Ma väga armastanud sind!

Mererannalt minnes.

Mererannalt lahkumisel
Õisi hulk ja ilusaid
Mulle lahke neiu andis —
Reisi rutul maha jäid.

Laewal lilledest mul kahju,
Kahju kaunist rannasta,
Kahju armsaist inimestest
Kellest pidin lahkuma.

Laenetusel läigib wesi,
Laewa lendab edasi —
Tuhat terwist tasakesi
Saadan teile tagasi.

Kodust minnes.

Oh võiksin ma reisida salaja
Mu kodust, mis kallis mul, minema.
Ma lähaksin öösel, mil keegi ei nääks,
Mil keegi mu pärast kurwaks ei jääks.
Ei näeks ma siis woolawat filmawett,
Ei suruks siis kurwalt ka keegi mu tätt,
Ei nutaks siis süda walusalt sees —
Reis oleks siis kergem ja lahkem ees.

Oh kuidas see surub mu südame,
Et pean siit lahkuma kaugele!
Mu emake wana, ta nutab mu eel:
Kes teab, kas kofku me saame siin veel!
Ja armust waejeks mu kaswandik jääb,
Laps ehmatand näol mu lahkumist näab.
Mu südamel armsad nad otsata siin —
Oh, oh, miks tarwis on lahutus-piin!

L a h k u j a l e.

Kui ja kõnnid kaugel teel
Heljugu ju ümber, eel,
Meie palwest palawast
Kaitseingel ülewast.

Taewaisa tuule-õht
Puhugu sult elurõht,
Wabastagu muredest
Sinu hella hingekest.

Kuu ja taewatäheke
Wiigu terwišt jinule. —
Jssand on ju igal pool,
Siin ja sääl ta arm ja hool.

III.

Rõõmus ja kurbtuses.

Miks ei peaks helisema.

Miks ei peaks helisema
Kewadised lauluk'sed,
Kui weel ifka end'ne päife
Wõidab talwe-wõimusjed.

Kui weel ifka alles leida
Ülikallist wennameelt,
Tõde ifka pääd weel tõstab.
Ustavus ei lahku teelt.

Kui weel ifka sinisilmast
Paistab paradisiisihelt —
Nagu õnnis unenägu
Õhu sinas taewatelt.

Seft weel ifka helisewad
Kewadised laulud nüüd —
On ju kewad' arm ja ilu
Meie elu õnn ja hüüd.

Linnalase igatsus.

Mul täna film pilgufest heitis
Ka looduse ilusse,
Sääl waimustus jõudant mul täitis,
Hing ülenes õnnele.

Ma nägin säääl õitsewat aasa
Ja lehkawaid lillepuid —
Lind lendas säääl linnule kaasa
Ja terwitas lauldes suid.

Kõik oli nii waba ja ilus
Kui tunnike taewa sees —
Nüüd wiibin siin seinade wilus
All tolmanu uulits mu ees!

Üht tükiest sinawat taewast
Näen akende ruutudest —
Ma lendaks siit wangist ja waewast —
Kes wabastab linnufest!

Wõõrsil.

Ma üksi, kaugel wõõras linnas —
Kord kuulsin emakeeles jää
Ma jutlust; ei ma enne teadnud,
Kuis armas Eesti-keele hää.

Kui kewadine päiksepaiste
Ta tungis soojalt südame,
Ta fastis kuiwand hingepinda,
Kui waike, soe wiimake.

Sää! kodulaulu kuulata
Kui taewa-kandle helinad —
Ja palwes Iha ette wiisin
Mu üliarmast Eestimaad.

Nii nagu lapsepõlwes tundsin
Ma ennaft ligi Jumalal —
Ja filmawees siis tõotasin
Truuks jääda omal kodumaal.

Termitus.

Helju, hella tuulekene
Kodumaale mahedalt,
Kus mul lehwis luulekene
Lapsepõlwes lahedalt.

Terwitage, õrnad õhud
Lahkeid laulu-kohtasid,
Kus ei lõhkund elurõhud
Armsaid unenäguksid.

H o o w.

Hht majakest omaks ma sooviks
Nii väikest ja vagusat,
Kus ümber, ta varjuks ja iluks
Puud kaunisti kasvavad.

Sääl tahaks neid talitada
Kes armsad mu südamel
Ja lillesid kasvata da
Ma rõõmuks mul enesel.

Tööd tehes säääl lahkest ma laulaks
Kui linnuke oksa pääl.
Edest, rahulik, rõõmus ja waba
Ja õnnelik oleks ma säääl.

Määratud osa.

Sa oled helde, hellameelne
Ja arglik, õrn, kui metjalind.
Ilm kuri, karm ja kahekeelne —
Mis osa ootaks üksi sind!

Kuid ilma Looja kätel kannab
Siin armulikult nõdrakest,
Sul kaljukindla kaitsja annab, —
Nii varjatud ja tormi eest.

Mu Joonatan.

Oh Joonatan, mu kallis wend,
Sa olid mulle hea!
Mis kaotand ma sinuga
Ei keegi seda tea.

Oh Jsa, taewas taju sa,
Kus igawene wara,
Mu Joonatanil tuhat ford
Ta hinge heldus ära!

Õ h t n l.

Shtu on nii imeilus,
Und ei ole filmassa.
Tahan pisut pärna wilus
Künnilindu kuulata.

Leinast laulab linnukene,
Igatsest hüüab ta,
Ometi ei laulukene
Minu walu waigista!

Ilksti.

Ma olen üksi ilmas
Kui puust läin'd leheke,
Mis tuulest sinna, tänna
Saab aetud armuta.

Mul pole kodupaika
Ei hinge ainustgi,
Kes sõbraks, seltsiliseks
Mõiks olla minule.

Kui kaua jõuan fondi
Kui mõdras ilma pääl —
Oh, et ju kodu tutsuks
Mind armust Jsa hää!

Kui ma teaks.

Kui ma teaks ühe ainja hinge
Kesse hää on ilmas minule,
Kesse oja wõtab minu elust,
Kes ei minuist ära tüdine.

Siis ma lähaks läbi pime ööde
Läbi laia lumehangede,
Nagu hirmuist taga aetud tõttaks,
Peidaks nuttes pää ta sülesse...

Miks kaebad sa.

Miks kaebad sa, et tormi käsi
Nii waljusti sind wapustab.
Kel priske elujõud, ei wäsi,
Waid kindlamaks weel hädas lääb.
Lass langeb tuules tühi kõsu
Su südamest kui närtsinu leht,
Mis järel jääb, on selge niu,
On puhas, proowitud ja eht.

Üroostiks.

Nää püsti! kõnni kindlalt oma rada
Ja kanna oma risti rõõmuga.
Kas langegu ka soovišid Sul sada —
Sa võta wahwalt läbi mõidelda.

Oh ära kaetse, kui näed teisi palju
Kel elutee on lahke, lillene.
Küll Jumal teab, miks sulle saatus walju —
Su kohus kanda seda waikseste.

Sa ära oota, et veel ilmuks ime —
Kui pole lilla — nopi lehti teel,
Ka sulle langeb läbi pilkse pime
Nii mõni hiilgaw päikse kiire weel.

Halasta!

(Gestistatub.)

Kui näed üht hinge kannatawat valu
Ja leina, häda ilma otsata —
Kes teab, mis juhtuda mõib ka weel sulle —
Talt ära pööra uhkelt palet ja.

Kui ka tal süüdi omaist õnnetusest,
Oh ära mõista kohut terawalt,
Kui kihutas ka kirk, ehk kangekaelsus,
Tal näita halastust weel heldemalt.

Ons tema süü, et juba lapsepõlwes
Ta põue pattu külwas kuri ilm?
On sinu tegu, et su elukoidul
Sind walwas waga ema armusilm?

Kas mõid ja mõista sadafordset saatust,
Mis tumedalt ja kirjult kujutud.
Kas tead teise mõitlust, wiletsust
Mis eksiteele teda tõrjunud.

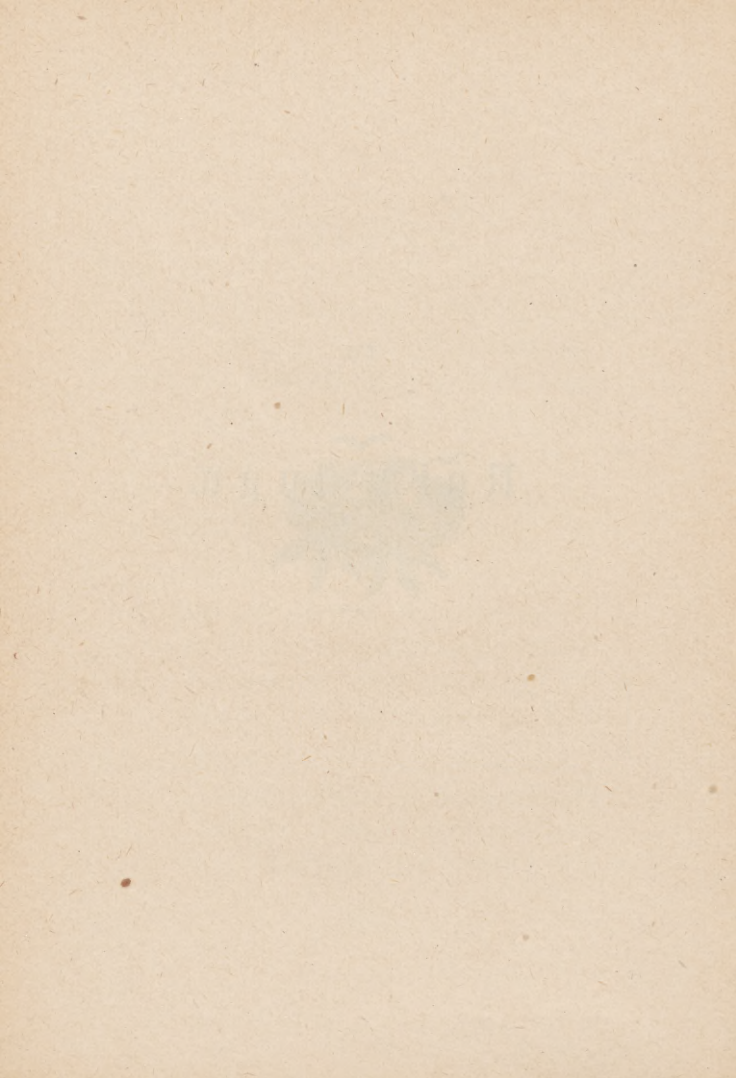

IV.

K o l m l u g u.

Kaks ema.

(Johanna Ambrosius.)

„Mu poeg on tema olnud, mu pojaks jääb
fa ta

Kui fa nüüd otsitakse ju teda kohtuga.
Ma kandsin teda kätel, ta oln'd mu meelehää,
Kui emarinnal puhkas ta väike, armas pää.
Kui teised teda laitwad, lääb wesiſeks mu ſilm,
Ta oli hää ja waga, ju teda petnud ilm.
Kui teda finni wõetakſ ja wangi ta fa lääb —
Mu poeg on tema olnud, mu pojaks ikka jääb!”

„Ja minul,” ütles teine, „mul pole enam laſt,
Ma olen wälja fiſkund ta omaſt ſüdamest.
Kes truuduswannet murdnud, mis ülemal
ta an'd

Niiſuguſt laſt ei ole ma mitte ſünnitan'd.
Kas kannatagu waewa, wõi olgu wangis ta,
Ta minule on ſurnud, ei teada taha ma!

Ja kui mu wärsind teha saab rahu mulla all,
Siis öölge: üksi elas, ei poega olnud tal."

Nii kuulsin kõnelewat kaht wana emakest;
Mul oli mõlematest, küll kahju südamest.
Kui õhtu kätte jõudis, siis tasa läksin ma,
Kus nende majad seisid, öö oli waike ka.
Neid nägin känd ristis ja piibel põlwe pääl
Ja läbi pisarate mul kuuldus nende häääl.
Säääl lambi walgel emad, nii kurwalt mõlemad
Ju ära kadund pojast jäääl lugesiwad nad.

Kõige rikkam würst.

(Kerner.)

Mormsi kõrges keisrikojas
Kuulsad würstid kofku said,
Igaüks neist kiitma hakkas
Oma linnasid ja maid.

Saksi würst, see suurusteles:
Suur ja vägev on mu maa!
Minu mägedest on leida
Hõbedat ja kulda ka.

Reini würst see ütles: Põllud
Saaki suurt mul annavad.
Waatke, mäed mul üliarmsalt
Wiinamarju kannavad.

Suured linnad, rikkad floostrid,
Rääkis Ludwig Baierist,
Tõstwad minu maad, et tema
Teistest ei jää taha wiist.

Würtembergi walitseja,
Hallipääga armas mees,
Ütles: Minu maad ja linnad
Wähemad on teiste ees.

Siisgi kallist wara leida: —
Öösel metsas — igal aal
Julgelt oma pää wõin panna
Sülle igal alamal.

Teised kolm siis kohe hüüdsid
Hallipääga rääkijal:
Grahw, te' tõesti kõige rikkam,
Kallim wara Teie maal!

Grahw Douglas.

(Ümberpandub.)

„Ma seitse aastat ju kannatand, ei kauem
ma jõua nüüd —

Ehk on ta ju üksford unustand mu sugulaste
jüüd!

Ilm wõõrsil tühi ja iluta, kus olen ma ial
fäin'd —

Ehk wõtab mu palwet kuulda ta — ma olen
ju wanaks läind!

Ma tahan ta ette nüüd astuda see sulase-
kuue sees —

Ja on ta ikka weel wihane — ükskõik, mis
ootab mind ees.”

Grahw Douglas istus, nii rääkides, tee ääres
kiwi pääl,

Ja wäsimusest ju wajasid ta silmad kiinni
jää.

Seft rasket raudriiet roostetand ta kannab
kuue all. —

Mis hääled jäält metsast kajawad ja tolmu-
pilw ülemal?

Kas kuuled, kaunisti kõlamas, on juba jahis-
saw.

Weel enne kui grahw jäält ülesse sai, ta ees
ju kütipaw.

Säält kuningas Jakob uhkesti ta ette ratsutas—
Grahw sügawasti ta'd kummardas ja kunin-
gas lahwas.

„Oh waaata, mu kõrge kuningas, mu pääle
lahkesti nüüd,

Mis minu wennad sul tegiwad, sest pole
minul süüd.

Oh ära nüüd meelde tuleta ja Douglaste
kadedust —

Kui suur meil oli, oh mõtle ja, kord lapse-
põlwe lust.

Kuis rõõmsasti laulma ja tantsuma, ma õpe-
tasin sind

Kuis minu kätel ja kiikufid, kui wäikene,
rõõmus lind.

Kus isa hobuse seljas ma sind sõidutasin jääs;—
Sul mänguasju puust lõikasid, kui sõudsiime
tiigi pääl,

Oh mälesta endiseid aegasid, ju wihast meelt
waigista —

Ma seitse aastat ju kannatand, et olen üks
Douglas ka."

„Grahw Archibald, ei näe ma sind, ei tunne
sinu häält,

Mul on, kui endistest aegadeft mets mulle
mühaks jäält.

Ma kuulaks ikka ja ikka weel, mets kohab nii
armjaste —

Kuid walusalt torfab mul südame — üks
Douglas on siiski see!

Ei kuule ma sind, ei näe ma sind, siin mitte
eneise ees —

Üks Douglas, kui julgeks tulla ta, see oleks
siis kadunud mees."

Siis kuningas hobuse fihutas, jäält minema
färmesti,

Grahw waljastest finni hakkas ka ja ühes
läks edasi.

Ilm oli palaw, tee offane, ja raske ta raudne
rüüd,

Ehf wäsimuseft küll nõrkas ta: tal kodumaa
püham püüd.

„Oh funingas, enne olin ma üks esimistest
 ju ees,
 Ei jeda enam ma nõua nüüd, ma tahan kui
 lihtne mees
 Su hobust jõota ja tallita, kuid lasse mind
 uuesti weel
 Mu isamaa õhku hingata ja käia kodumaa teel.
 Ei taha ja mitte, tõmba mõõk, ja surma siis
 kohe mind,
 Siis kodumaa murule langedes, ma surres
 weel tänan sind.“
 Nüüd hiilgawail filmil funingas, tõi mõõga
 wöõlt tupe seeft: — —
 „Oh wõta, ja kanna uuesti, kui tarwis, wõitle
 mu eest!
 Kes nõnda armastab isamaad, kui sina, see
 mulle on truu —
 Kõik meie wahel endiseks jääb, kuis jutus-
 tas sinu juu.
 Mu kõrwal ja sõidad nüüd jahile, me läheme
 kodumaa raal
 Ja rõõmsasti üheskoos elame, nii nagu
 endisel aal.“

V.

Möttesalmid.

Mõttesalmid.

Mis maailm on sulle annud.
Ta seda siin mõtab ka.
Mis taevas Su põuesse pannud
Jääb jäädamaks waraksja.

* * *

Kõik head anded tulewad
Meil taewast ülewalt,
Et märjad silmad kuivawad
Rõõm tõuseb risti alt.

* * *

Õnn on süüta, puhas süda,
Õnn on kallis armastus.
Esimest ja hoia, püüa,
Teist toob taewa õnnistus.

* * *

Tahad õnne leida elus, ilmas
 Pea ikka tõe sihti filmas
 Ära wangu sinna, tänna ja.
 Keeldud puust ja ära wilja püüa —
 Ilma ebarõõm mõib puruks lüüa
 Kõik ju eluõnne armuta.

* * *

Kui ka lootust maha matsid
 Leinates ja palgeid katsid:
 Haul ditswad roosid üles,
 Õnnetusel õnn on süles.

* * *

Liig ruttu ära sõlmi armupaela,
 Liig palju sõpru ära kogu ka.
 Nad panewad sul wiimaks lingu kaela —
 Su wäljawalitul truu ole ja.

* * *

Kel kindel püüe, juhib oma saatust
 Ta mõidab waenlast enda ees ja sees,
 Kes nõder, jätab hoolt ja ettevaatust
 Ja waob alla elulaenetes.

* * *

Ja tõesti, jääb on waimuwaesus suur,
Kus kasmama lööb kadeduse juur.

* * *

Kellel laiad õlad antud.
Sellel raske koorem pandud.

IV.

Elu sees ja Jumala ees.

Nad ütlewad, ei ole Jumalat.

Nad ütlewad: ei ole Jumalat —
Ei tea tõesti nad, mis räägiwad, —
Nad ütlewad: ei elu igawest —
Need sõnad suust, ei mitte südamest.

Kui looduses näen suuruust, wägewust,
Kui imestelen ilmas armastust,
Mis teise eest ka rõõmsalt surma lääb —
Siis jumalikka jälgesid film nääb.

Ja inimese taewaline waim,
Ta täieuse õndsaline aim,
Ta kõrge mõttelend, ta hinge tiib, —
Kas seda surm siis huffab, hauda wiib?

Ma tunnen elu põues põlewat,
Üht taewasädet hinges särawat,
Ei ole mullast sinna saanud ta,
Ei mullana lää iial kaduma!

Kodu.

Kui waitse laupäewa õhtu aal
On waitind päewatöö
Ja pühalikult metsal, maal
Nii tase tuleb öö.

Siis kaunimates kujudes
Mul ilmub ime wõim,
Ma näen üht kodu kauguses
Kus kõik mu armas hõim.

Kus õndsus, rahu, armastus
Üks teisel andwad kätt —
Siis hinge hale igatsus
Mul filma waotab wett.

Ei jarnast kodu pole siin —
Mul ammu teada see —
Kust tuleb igatsuse piin
Teeb kurwaks südame? —

*

*

*

Kes süündinud on mägisel maal
See sinna tagasi lääks,
Ehk elu lahke lagedal raal —
Ta siisgi siia ei jääks.

Ju ülewalt on pärit su waim,
Ei kodu siit leia sa!
Sest otsib ja igatseb hinge aim
Ja rändab siin rahuta.

Sest õhtu waihusel kuulda saad
Sa õnnist, taewalist wiit,
Ja waimus näed päris kodumaad —
Hing igatseb sinna siit!

Maad!

„Maad! — Maad! —

Jalawarbale maad!

Üht fillukest kindlat fallast

Kus päästaks end wetevallast!"

Nii ahastab mäsjava maru sees

Hing hirmul laenetes lootsiu sees —

Ja wihaselt müriseb meri.

Küll eemal ta sinawat fallast näab —

Kuid laene ju üle pää tal lääb, —

Et joontes tal tarretab weri.

„Maad! — Maad! —

Jalawarbale maad!

Üht waikist, warjulist kohta

Kus unustaks hädaohta!

Kas on see mu wiimane fisa weel,

Kas neelab mind häwitaw haud mu eel,

Kas jõuan ma rannale saada?!

Küll ihatud fallast film laugelt näab —

Wast eluta feha mul sinna lääb

Ja suudleb säääl Maarjamaada!"

*

*

*

See Issand, kes tõstis fõrd püha kätt
Ja waigistas määsawat merewett —
Ta wägi ei ole nüüd wähem.
Sa wõitle kui Jakob: ei lase ma Sind,
Mu Jumal; enne kui õnnistad mind. —
Kus häda, sääl halastus lähem!

Mitmesuguseid.

Son neid, kes juba nurisewad,
Ehk taewas küll on selge päik',
Kui ainsast pilwest üüriseseks
Saab warjatut ta hele läik.

Ja teiste südant täidab tänu,
Kui ainus päikse=kiireke,
Kui armuwaade taewa=troonilt,
Neil langeb pimedusesse.

Wäiksed asjad, suured järeldused.

(Inglise laul.)

Wäike meetilgake,
Wäike liivaterake,
Teewad kogu suure mere,
Teewad suure ilmakere.

Meie patud, kui ka väiksed,
Wiivad sõrme, kää ja kääksed,
Wiivad terve hinge, meele,
Kui ei tee ja tammi teele.

Wäike armastusetegu
Helde sõna, lahke nägu:
Teewad südamesse taewast,
Wiivad taewa meid siit maewast.

Glum erel.

(1900 mail.)

Kuis rahuta liigub
Suur päratu pind,
Ta keeb ja kiigub
Ja kohutab mind.

Siit üle mul minna,
Siit üle see wee —
Kes aitab siit sinna,
Teeb tasaseks tee!

*

*

*

„Kas tunned Õnnistegijat
Kes tõndis mere pääl,
Kas nägid Peetrust wajuwat —
Kes päästis teda jäl?”

*

*

*

Nüüd hulga aega nägin waewa
Tööd tegin palge higi sees
Ja ehitasin endal laewa —
Mul armsad aated olid ees.

Ta sisse armastust ja lootust
Lõin iga haamri hoobiga
Ja kaunist rahuranna ootust
Ta külge lauldes liitsin ma.

Rõõm paisutab mul rohkest rinda:
Nüüd sõidan oma laewaga!
Mu ees näen peegli tasest pinda —
Kuldrannale ju jõuan ma!

* * *

„Arwad seiswat kindlaste
Ennast õnne ajal,
Waata ette, waenlane
Waritsleb su rajal.

Walwa, palu jätmata
Kiusatuse tunnil,
Juhi laewa targu ja
Hädaohu sunnil.

Miks ei jeleta ju ilm
Kaljurahnu laugelt.
Ees on torm ja uduilm —
Aja uni laugelt!

Kuri ilm wõib kalda eel
Lootust tühjaks teha.
Ära päewa fiida weel
Enne kui on eha."

*

*

*

Kas mäsasid wägewad looduse wäed
Wälf, pikne ja tormajad tuuled,
Ehk külwasid furja ju kadedad käd,
Tõid õnnetust hooplejad huuled:
Mind kaljule wiskand wee wihane wool —
Kõik kadund, mis elul tõi hinda!
Ma muljutud, murtud — kui tuline nool
On walu, mis rõhub mu rinda:

Mu uhkus, rõõm, mu õnnelaew,
Mu kaua aegne töö ja waew,
Ta kildudeks purustud woogude sees,
Kui pilkaw hirmutus hõljub mu ees!

*

*

*

Ulf tõigub — täis hirmu ja ahastust
rind —

Jõud, julgus ja lootus ju jätaivad mind:

Ees ähwardab meri mind vihases wäes

Ja selg on terawa noolede käes.

Oh kuhu ma põgenen püüdjate eest! —

Oh Jumal, oh wõta mu hinge mu seest! —

Tee otja mu õnnetul eluõöl — — —

Su õnnistus puudus mu kätetööl! —

*

*

*

„Oh õnnetu, miks sa nüüd heidad meelt,
Ju ülem on hing kui ihu.

Ei tunne sa päästjat taewaselt teelt

Kui leinad, mis põrm ja pihu!”

*

*

*

Mu Jumal, kes ja töötand armuga:

Ei omaiseid siin maha jätta ma —

Ma olen ju Su oma, kuule mind!

Miks peidad palet, lõhkemas mu rind.

Sa näed, kuis risti all mul nõrkeb nõuu —

Oh kiusatus on suur, käib üle jõuu!

Kas pean mina huffa minema

Kes olen lunastud Su werega,

Kes ristitunud Su püha nime pääl,
Kel oled annud armu rohkel käel,
Kas pean abita nüüd langema —?
Oh Armu-Isjand, aita, halasta!

Tu fangest' kohamas on wete woog
Ja raskeid laeneid saadab tuulehoog.
Mind piirab pimedus ja oma süüd --
Su armastust, oh ilmuta mul nüüd!
Mu walgus, tee ja tõde oled Sa —
Oh armu-Isjand, aita, halasta!

* * *

Suur on Su heldus, Taewa-Isa,
Su halastus on piirita,
Et südant fundisid, mis wiisa,
Su armust kinni hakkama.

Mind oled ristis õnnistanud,
Su Waim on minus teinud tööd,
Su armastus mul ilmsiks saanud
Ja walgustand mu eluööd.

* * *

Mis sest, fui laguneb weel laew
Ja asjata mu töö ja waew,

Ei karda ma nüüd merewett
Mu käes ma tunnen Jeesu kätt.
Ka surma orus, laente all,
Mu Isjand minu ligidal.

Mis jest, kui kõik siin kaotan weel,
Ja rahust täidetud mu meel,
Ja armust mulle küllalt saab,
Hing kiitust laulab, rõõmustab:
Ja omaks elus, surmas jään
Ja temaga ma taewa lään!

Enne ja nüüd.

Kuis enne tufsus rahutumalt rind
Kui raske elusaatus waewas mind;
Ja põues mäsfas walju walu, torm,
Kui haiget tegi muutlik sõbrus, arm.
Siis kaebas in ja aetud walu wäest
Nõuu, abi nõudsin inimeste käest.

Nüüd süda puruks pekstud, uhke meel
On põrmu tallatud, kuid wait mu feel. —
Oh Jumal! ainu üksi Sinu ees
Ma põrmus wõideln'd palwes, filma
wees, —

Hing alanduse orus sügawas
On waitseks, waitseks jäänud Issandas.

**„Anna andeks meie wõlad, nii kui
meie andeks anname oma wõlglastele.“**

Su auusat nime tallanud nad jalgel —
Sest leegib häbipuna sinu palgel,
Ja walutuli põleb südames.
Õdest, ülekohut on siin raske kanda,
Weel raskem süüdlasele andeks anda —
Ja siisgi — seisab püha palwe sees!

Kas julged paluda, meil andeks anna,
Mu wõlglaste pääl wiha ma ei kanna,
Kui wiha hõõgab wälja südamest?
Wõi tahad palwet palumata jätta? —
Su wastane wõind ilmlist hääd sult wõtta,
Sa ise annad wara igawest! —

*

*

*

Oh aita, Issand Jeesus, anda andeks,
Et püha palwe ei saaks meile wandeks,
Me' süüdi kustuta Sa heldeste!
Su Armuwaim meil diget teed siin näitku,
Su Rõõmusõnum meie meeli täitku,
Et Sinu rahu siin ju maitseme.

Kui hinged üksteist jälle näewad.

(v. Grotthuß.)

Kui hinged üksteist jälle näewad
Sääl teise ilma sees,
Kuis siis kõik kuulsus, hiilgus läewad
Kui udu päitse ees.
Külm moorus läige langeb maha —
Mis ehteks siin, sääl piin —
Ja kroonid pandaks nendel pähe
Kes wäga põlgtud siin.

Sääl Armastus neid maha jätab
Kes siin olnd armuta,
Ja patust põlwil ümber wõtab
Kalk kohtumõistija.
Sääl andeks andmist kuumalt ihkab
Kes uhkes õiguses
Siin kahetsejat wenda wiikab,
Ta piisart põlates.

Sääl teisel kaalul kaalutakse,
Uus kohus algab ka,

Eesriie maha tõmmatakse,
Lööb tõde hiilgama:
Kõik muu kui waha tules läewad —
Arm ainult festab ees,
Kui hinged üksteist jälle näewad
Sääl teise ilma sees.

Kurwal ajal.

Su ette heidan põlwi pääle.
Mu Issand ja mu Jumal Sa,
Oh kuule minu nutuhääle,
Mu kallis Õnnistegija!

Oh ulata Su armu käed Sa,
Mu poole suurest heldusest —
Mu wiletsust ja nõtrust näed Sa,
Mu walu ja mu kannatust.

Sa oled nõtrades ju wägew
Mul oma waimu anna Sa —
Oh Issand, kes Sa kõige nägew
Tee kiisatustel otja ka! —

Mu warjupaik ja minu kalju
Sa oled eluwoogudes —
Kas olgu wiletsus küll walju
Hing waitseks jääb Su jalge ees.

Koju igatsus.

Oh millal, millal tuleb tunnikene,
Mil Armu-Issand saadad inglifest,
Mil pääseb minu waene hingekene
Saab wabaks kõigest patust, nõtrusest.

Mil Isakodu, Isajülle tõttab,
Kes wõõrsil ümber eksind rahuta —
Kui ärakadund poega wastu wõtab
Sääl Issand Jeesus teda armuga.

Ei seda armastust siin mõista meeled
Mis Päästja heldus meile ilmutas,
Ei seda kuulutada wõi siin feeled,
Kui suur on meie õndsus Issandas!

Minu emale.

(Surnud 8. Nov. 1900.)

Siin see lihtsa lillake
Istutan su hauale.
Pisaratest pärjake
Pühendan ma sinule.

Suur ja olid ustaruses
Ema siida surmani —
Suur ja püha armastuses
Oma elu otsani.

* * *

1. Puusärgi juures.

Sa võta hingad jalast
See paif on pühamaa,
Kus minu ema hingab
Siin viimses woodissa.

Ta pikal teel ja waewal
Nüüd Isand otja teind —
Ta seletatud pale
Kui taewarõõmu näind.

Sest wõta kingad jalast.
See paif on pühamaa,
Siin igawene rahu —
Huufartust nõuab ta.

2. Anna andeks!

Aнна andeks, hella emane,
Anna andeks oma lapsela,
Et ma wiimisel tunnil waewa tegin
Hrusaamatuses sinule.

Õõd ma walwan üksi, emane,
Nüüd su firstu kõrwal silma wees —
Anna andeks, kallis, kuldne ema —
Tuli põleb minu südames.

Walu leegid häwitades loitwad,
Ähwardawad waimu wangista —
Süda raskesti mu pääle faebab —
Anna andeks, anna andeks ja! —

Ei su armuhuuled enam ütle
Mulle ühteainust sõnakest —
Ei ma enam hääks ja ilmas teha —
Kes mul wõtab valu südamest! — —

*

*

*

Su risti ümber hakkas ma,
Mu Õnnistegija,
Siin waitib päälekaebaja,
Siin leian rahu ma.

Siin waatab sinu pühafilmi
Täis heldust, armastust,
Siin terve äraeksin ilm
On leidnud lepitust.

Siin paradiisi töotust
Sai rõõwel surres weel —
Siin kuuleb troosti sinu juust
Ka minu murtud meel:

„Kõik waenatud ja koormatud
Mu juurde tulge nüüd,
Ma saadan teile hingamist
Ja kustutan kõik süüd.“

IV.

Pühade ajal.

Aasta algel.

Sh fui aralt aasta algel
Waatan tulewikusse,
Piksepilwed wälgu walgel
Kohutawad fangeste.

Tee on pikk ja raske rada —
Ümber ekjin, ükšik lind!
Õõ on pime, paelu sada —
Igawene, kuule mind!

Isa, kes Sa kõige nägew,
Minu hinge tunned Sa —
Sinu arm on suur ja wägew,
Sinu jaatmist usun ma.

Kui ma enam teed ei tunnud,
Aõtrust nähes nõrkes nõuu,

Siis mind oled kätel kannud —
Koorm ei käinud üle jõuu.

Seft Su juure aasta-algel,
Armu-Isjand, astun ma,
Sind ma palun pisar palgel, —
Jõud ja julgus oled Sa!

Jõulu laul.

Maata, lahti taewa wäraw,
Rõõmu hõiskel inglifoor,
Jõulu walgus suur ja järaw —
Rõõmu tunneb wana, noor.

Issand Jumal ise tõttab
Armastuses alla nüüd,
Kõiki omaks wennaks wõtab —
Kõiki, kel ka raskeid jüüd.

Kas weel julged kiwi heita
Kõmistawa wenna pääl,
Suudad weel ja palet peita,
Kui on kuulda nutu hää! —

Üht meil jõulu andeks waja —
Armastust — meil sellest pöud!
Seda andku Halastaja,
Selles jumaline jõud.

Armastust, mis andeks annab
Heldelt wenna eksitust,

Armastust, mis aitab, kannab
Teise koorma kibedust.

Hiilga, jõulu armu sära,
Üle suure ilmamaa,
Kanna ette kallist vara
Armastuses otsata.

Ülestõusmise pühal.

Me' Issand astub hauasta
Kui wägew Wõidumees,
Ta ülestõusmist teretab
Maailm nüüd hõiskades.

Suurt Looja auu ja wägewust
Kõik loodus kuulutab,
Ihm uuel ilul ärkamas,
Surn'd idu elu saab.

Ei suuda waimu wangista
Meil enam eluõõ:
Nüüd Isa heldus ilmsiks saan'd
Ta arm ja imetöö.

Seft hõiskan, nagu lõolind
Siin sini-taewa all —
Mu päralt Isa iluilm
Siin ja säääl ülewal!

Suviste pühal.

Su kewadine foidupuna
On suutelenud ilma-maad —
Ilm mõrsjana end ehtin'd, kuna
Ta lillepalged punavad.

Uus eluwaim ja tuli täitwad
Nüüd uuel mõimul ilma-maad,
Suurt Looja auu ja ilu näitwad,
Et maad ja metsad hiilgawad.

Nüüd käes suur kaunis Suistepüha,
Kui küünal läigib lillesilm,
Kui palwe kjab metsamüha — —
Sa oled ilus, Isa ilm! . . .

Sisu.

I. Elukewade helinad.

	lht.
Tema	5
Netule	6
Kas jõuad	7
Puhke paif	8
Sinule	9
Ehaajal	10
Arm ja truudus	12

II. Lahkumise laulud.

Jää jumalaga	15
Mu arm nüüd lähed ära	16
Jumalaga	17
Nüüd on kõik otjas	18
Mererannalt minnes	19
Koodust minnes	20
Lahkujale	21

III. Rõõmus ja kurbtus.

Miks ei peaks helisema	25
Linnalase igatsus	26
Wõõrsil	27
Terwitus	28
Soow	29
Nääratud oja	30

	lht.
Mu Joonatan	31
Õhtul	32
Üksi	33
Kui ma teaks	34
Mis kaebad ja	35
Troostiks	36
Halasta!	37

IV. Kolm lugu.

Kaks ema	41
Kõige rikkam würl	43
Krahw Douglas	45

V. Mõttejalmid.

51

VI. Elusees ja Jumala ees.

Nad ütlevad, ei ole Jumalat	57
Kodu	58
Maad!	60
Mitmesuguseid	62
Wäikesed asjad, suured järeldused	63
Elumerel	64
Enne ja nüüd	70
Andeksandmise	71
Kui hinged üksteist jälle näewad	72
Kurwal ajal	74
Koju igatsus	75
Minu emale	76

VII. Pühade ajal.

Hasta algel	81
Jõulu laul	83
Ülestõusmise pühal	85
Suwiste pühal	86

—♦ Sind 25 fop. ♦—